

ACM Autoriteit Consument & Markt
Postbus 16326
2500BH Den Haag

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Zienswijze op Ontwerp prioriteringskader transportcapaciteit elektriciteitsnet	3951614		7 augustus 2025

Beste heer/mevrouw,

Met deze zienswijze reageren wij op het ontwerpbesluit van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) inzake het herziene prioriteringskader voor de toekenning van transportcapaciteit op het elektriciteitsnet. Het ACM heeft het afwegingskader geactualiseerd vanwege de uitspraak van het College van Beroep van het bedrijfsleven. Hiermee komt er meer transparantie hoe de beschikbare transportcapaciteit wordt geprioriteerd.

Op een aantal punten schiet dit ontwerpbesluit tekort en heeft het effect op de grote opgaven waar gemeenten voor staan, bijvoorbeeld woningbouw, gebiedsontwikkeling en energietransitie. De gemeente Hengelo ondersteunt de zienswijzen van de VNG en G40. Met deze zienswijze gaan wij in op specifieke lokale thema's.

1. Voorkom stagnatie van woningbouwontwikkeling en stimuleer netbewuste gebiedsontwikkeling

Het ontwerpbesluit biedt onvoldoende waarborgen voor woningbouwontwikkelingen en functies die nodig zijn om woningen te realiseren, bijvoorbeeld beschikbare transportcapaciteit voor commerciële en niet-commerciële voorzieningen in de zogenaamde 'plint' bij hoogbouw. Maar ook andere gebiedsontwikkelingen die niet expliciet onder categorie 2 of 3 vallen. Dit is zorgwekkend gezien de urgentie van de woningbouwopgave en de maatschappelijke impact van vertraging. Tegelijkertijd ontbreekt een structurele stimulans voor netbewuste gebiedsontwikkeling, terwijl juist deze projecten bijdragen aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet.

Wij verzoeken de ACM om:

- Woningbouwprojecten met collectieve voorzieningen die nodig zijn om woningen te realiseren en netbewuste ontwerpprincipes expliciet voorrang te geven;
- Netbewuste gebiedsontwikkeling te erkennen als prioritaire activiteit, bijvoorbeeld door:
 - Het opnemen van een aparte categorie of sub-criterium voor netbewuste projecten;
 - Het belonen van projecten die aantoonbaar bijdragen aan het beperken van piekbelasting, benutting van lokale opwek en collectieve flexibiliteit;
 - Het faciliteren van groepscontracten en buurtbudgetten als instrumenten om netcapaciteit efficiënt toe te wijzen;
 - Het opnemen van duidelijke criteria voor netbewust handelen, zodat deze projecten eerder in het proces kunnen worden herkend en beloond;
- de maatschappelijke waarde van woningbouw en de bijbehorende voorzieningen expliciet te betrekken in de capaciteitsafweging;
- te verduidelijken hoe nieuwe woningbouwprojecten op de wachtlijst worden geplaatst, of zij achteraan komen op de wachtlijst ten opzichte van reeds aangemelde grootverbruikers;

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bladnummer

2

Zaaknummer Uw kenmerk

3951614

- netbeheerders de mogelijkheid te geven om capaciteit te prioriteren voor reeds geplande, maar nog niet vergunde woningbouwprojecten.
- nutsvoorzieningen voor woningbouwontwikkelingen integraal programmeren, zodat deze allemaal tijdig beschikbaar zijn.

2. Versterking van de rol van decentrale overheden

Het ontwerpbesluit biedt geen ruimte voor lokale of regionale sturing op transportcapaciteit. Dit staat haaks op de inzet van het kabinet zoals verwoord in de Kamerbrief 'Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem' van 18 juni 2025 (kenmerk KGG/99267367), waarin decentrale regie, gebiedsgerichte afstemming en collectieve energiegemeenschappen als sleutel worden gezien voor een toekomstbestendig energiesysteem.

Wij verzoeken de ACM om:

- de samenwerking met decentrale overheden structureel te verankeren in het proces van allocatie van transportcapaciteit;
- per categorie of functie het programmeren van capaciteit toe te staan, zodat ook functies in categorie 3 (zoals woningbouw) gegarandeerd toegang houden tot netcapaciteit;
- gemeenten en RES-regio's de mogelijkheid te geven om lokaal prioriteiten te stellen binnen het landelijke kader;
- om alle ontwikkelingen en strategische plannen van gemeenten, netbeheerders, provincies en andere belangrijke partijen op elkaar af te stemmen met een onderbouwing en toe te zien dat die worden opgenomen in het landelijk platform www.infraplannen.nl.

3. Prioriteer batterijsysteemopslag alleen als congestieverzachter in categorie 1 als die op geen enkel moment extra congestie geeft

Batterijsysteemopslag kan een positieve bijdrage leveren om netcongestie tegen te gaan. Het kan echter ook tot extra congestie leiden. Tevens zijn ze dominant in de wachtrij. Actuele aanvragen overschrijden vergaand de wenselijke capaciteit voor systeemopslag. Dat kan ertoe leiden dat bedrijven en woningbouw op slot gaan en andere ontwikkelingen belemmeringen die de gemeente Hengelo als congestieverzachters ziet.

Of systeemopslag al dan niet zorgt voor congestieverlichting hangt af waar het wenselijk is in het elektriciteitsnet, locatie (nabij of als onderdeel van opwek, gebruik en knooppunten in het netwerk), mate waarin de lokale netsituatie al dan niet overeenkomt met de nationale netsituatie, en hoe zich dat ontwikkelt.

Verder staan er nu aanvragen voor batterijopslag op de wachtrij die de gemeente ruimtelijk niet wenselijk acht en waar ze geen medewerking aan verlenen. Daarom vraagt de realisatie van batterijsysteemopslag naast een prioritering van de ACM, om een goede samenwerking tussen gemeenten, TenneT en netbeheerders.

Nadere uitwerking van kaders is nodig voor een afweging, transparantie en structurele borging van afspraken. Zodat een congestieverzachter effectief ertoe leidt dat de beschikbare transportcapaciteit voor andere netgebruikers toeneemt en op geen enkel moment leidt tot hogere netbelasting.

Wij verzoeken ACM om batterijsysteemopslag:

- alleen te prioriteren als congestieverzachter onder categorie 1, mits ze bijdraagt aan de beschikbare transportcapaciteit voor andere netgebruikers en op ieder moment netcongestie verlicht en niet verergerend;
- nader te definiëren en te komen met een onderbouwing en borging om aangemerkt te kunnen worden als congestieverzachters onder de categorie 1,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bladnummer

3

Zaaknummer Uw kenmerk

3951614

- geen averechtste effecten te laten geven en te voorkomen dat andere netgebruikers worden benadeeld en maatschappelijke kosten onnodig oplopen;
- alleen te prioriteren als de gemeente een vergunning (heeft)verstrekt.

4. Collectieve warmte en bijbehorende warmteketen erkennen als congestieverzachtters en onderbrengen in categorie 1

Wij ondersteunen het voorstel van de VNG en G40 om collectieve warmtenetten expliciet aan te merken als congestie-verzachter.

In Hengelo en de RES-regio Twente zijn er veel kansen voor een collectief warmtesysteem door een grote duurzame warmtebron te benutten om woningen en gebouwen te verduurzamen. Al sinds 2018 werkt gemeente Hengelo samen met andere Twentse gemeenten aan het ontwikkelen van een regionaal warmtenet. Collectieve warmtesystemen verlaagt de elektriciteitsvraag op (middel)lange termijn en draagt bij aan het beperken van netverzwaring. Voor het ontwikkelen van warmtenetten en voor de hele warmteketen is ook elektriciteit en transportcapaciteit nodig is.

Wij verzoeken de ACM om:

- Warmteproductie, -opslag en -distributie als keten te beoordelen en als congestieverzachter te classificeren;
- De bijdrage van collectieve warmte aan het integrale energiesysteem expliciet te erkennen als congestieverzachter binnen de categorie 1;
- Ook de mogelijkheid tot koeling via warmtenetten mee te wegen, aangezien dit eveneens bijdraagt aan netverlichting.

5. Productie van groen gas

In uw argumentatie (punten 96 t/t 102) gaat u uit van aardgas. Het gebruik hiervan willen we afbouwen. Vaak door elektrificatie of een warmtenet. De gemeente Hengelo beschouwt de productie van groengas en waterstof als alternatief voor aardgas die ingezet kan worden voor de piek en back-up bij collectieve warmtenetten, hoge temperatuur bron voor verduurzaming van de industrie of voor monumentale binnenstad. Dit voorkomt een toename van het elektriciteitsgebruik en daarmee verdergaande verzwaring van het netwerk.

Wij verzoeken de ACM om:

- De productie en distributie van groengas en waterstof als congestieverzachter te erkennen binnen de categorie 1.

6. Mobiliteitshubs

In het ontwerp prioriteringskader transportcapaciteit elektriciteitsnet wordt niet ingegaan op gebouwde parkeervoorzieningen voor woningbouwplannen in hoog stedelijk gebied. Mobiliteitshubs maken standaard onderdeel uit bij de grotere inbreidingsgebieden en maken hierdoor onderdeel uit van de woningbouwopgave. Wij beschouwen mobiliteit en daarmee parkeren als een basisbehoefte. Belangrijk element hierbij is lopende mobiliteitstransitie waarin we de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar met name elektrisch vervoer zien. We constateren ook dat deze transitie leidt tot een forse toename in het gebruik van elektriciteit. Collectieve en gebiedsgerichte mobiliteitshubs met netbewuste laadinfra (EPBD IV ready) zijn een middel om via gemeentelijke regie de effecten hiervan op het lagere netvlak te dempen en bieden de mogelijkheid om op termijn opwek (via de gebouwde voorziening en omliggende hoogbouw) en opslag (buurtbatterij en inzet accupakketten bi-directioneel wagenpark) te combineren met laden.

Wij verzoeken de ACM om:

- De totstandkoming van mobiliteitshubs als basisbehoefte te classificeren

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bladnummer

4

Zaaknummer Uw kenmerk

3951614

Tot slot

Wij zien het belang van een prioriteringskader dat niet alleen juridisch houdbaar is, maar ook toekomstgericht en maatschappelijk effectief. Met betrekking tot de consultatievragen onderschrijven wij uw standpunt dat First-Come First-Served wordt losgelaten bij congestieverzachters. Netcongestieverzachters zijn er in vele soorten en (ruimtelijke) maten. Deze passen lang niet altijd in het toekomstig decentrale energiesysteem en gemeentelijk beleid.

De energietransitie vraagt om slimme, collectieve en gebiedsgerichte oplossingen. Dit missen we in het 'Ontwerpbesluit prioriteringskader transportcapaciteit elektriciteitsnet' dat onvoldoende ruimte biedt aan een integraal decentraal energiesysteem. Wij roepen de ACM op om in de prioritering van transportcapaciteit dit mee te laten wegen en de punten uit deze zienwijze te verwerken.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Hengelo,
namens dezen,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074